

MI MLADI BORCI

STANOVSKI TEDNIK ZA SLOVENSKO DIJASTVO. — IZHAJA VSAK PETEK. — LETNA NAROČNINA: DIJASKA 16 DIN, NEDIJASKA 30 DIN, PODPORNNA VEČ KOT 30 DIN. POSAMEZNA STEVILKA 75 PAR — UREDNIŠTVO IN UPRAVA V LJUBLJANI V STRELIŠKI ULICI 12/II. — ČEKOVNI RAČ. ŠT. 16.078.

LETO IV.

LJUBLJANA, PETEK, 1. MARCA 1940.

ŠTEV. 25.

PIJ XII. - APOSTOL MIRU

V soboto 2. marca bo minilo leto, odkar je bil sv. oče Pij XII. izvoljen za papeža. Minilo bo pa tudi leto, odkar se je razjasnilo navidezno nasprotje v življenju kardinala Pacellija. On, ki je bil rojen dušni pastir, je moral postati diplomat, moral se je zakopati v zapletene mednarodne zadeve, čeprav se je tako zelo čutil poklicanega za pastirja in vodnika duš.

Že takoj, ko je bil posvečen v duhovnika, se je odzval apostolskemu klicu. Bil je katehet in spovednik v Chiesa Nuova. Čeprav je obenem odlično nadaljeval višje bogoslovne študije, je vendarle v njem prevladovala ljubezen do duš. Njegova edina želja je bila, biti dušni pastir. Če bi si bil mogel sam svobodno izbrati službo v poklicu, bi bil prav gotovo postal župnik in bi bil najbrže tudi za vedno ostal.

Toda božja previdnost mu je odločila drugačno življenjsko pot. Prav kmalu so ga namreč poklicali za tajnika kongregacije cerkvenih redov in od tedaj se ni mogel več rešiti iz ujetništva diplomatske službe. Bil je potem še nuncij v Münchenu, v Berlinu in nazadnje še papežev državni tajnik.

Dušni pastir po svojem srcu, pa v diplomatski službi: to nas nehote spominja na mladega orla v kletki, ki kljub silnim perutim ne more v sinje višave. Namesto da bi neprestano govoril in oznanjeval Kristusov evangelij, je moral skopariti z besedami in vsako posebej previdno pretehtati. Namesto da bi šel med ljudstvo, se je moral družiti z državniki. Namesto da bi se vsega prepustil pastirskemu ognju svojega srca, si je moral krepiti oprezno ravnodušnost in hladno premissljenost.

Toda kardinal Pacelli je postal velik diplomat, kljub temu, da je ostal velik apostol. Njegova ljubezen do duš je bila le prevelika, da bi mu jo moglo kar koli zatreti. Zato tudi kot diplomat ni opustil prav nobene priložnosti, pri kateri je mogel s pridigovanjem vsaj malo zadovoljiti svojo apostolsko gorečnost. V mnogih krajih Evrope so slišali njegovo pastirsko besedo ob raznih prilikah, ob posvečenjih, kongresih ali kakem drugem izrednem dogodku.

Toda čeprav mu diplomatska služba ni mogla omejiti apostolske gorečnosti, vendar tudi ni ostala brez vsakega vpliva na njegovo pastirsko skrb. Dalo je namreč njegovemu apostolatu določeno smer.

Kot Benedikt XV. in Pij XI. se je tudi Pij XII. z vso dušo posvetil službi miru, ki je postal stalni predmet njegovih govorov.

Kako modra se nam sedaj v luči tega zdi božja previdnost, ki si je na tako nerazumljiv način vzgojila svojega velikega duhovnika.

V zgodovini se bo Pij XII. imenoval papež miru. Takoj po izvolitvi so verniki polni zaupanja pozdravili ta častni pridevek. In okrožnica »Summi Pontificatus«, ki je izšla v drugem mesecu vojne, jih ni razočarala. Ves svet jo je enodušno in resno sprejel.

In v božičnem nagovoru na kardinale je sv. oče zopet govoril o miru, ki naj bi se osnoval na pravičnosti, kronani z ljubeznijo.

Pij XII. je reš apostol miru. Božja roka ga podpira in varuje. Zato pa se brez skrbi podvrzimo njegovemu vodstvu in mu v apostolatu KA pomagajmo pri delu za mir Kristusov v kraljestvu Kristusovem.

Zavedni katoliški dijak zvesto sam sprejme in še drugim spominja resne besede Pija XI.:

„Kdor udari Katoliško akcijo, udari papeža, in kdor udari papeža, umrje. Qui mange du pape, en meurt.

To je resnica in zgodovina potrjuje to resnico.“

Pij XI. julija 1938.

Še pred nekaj leti je veljalo kar za neprimerno, če je državnik omenil v svojem govoru besedo Bog ali jo pisatelj zapisal v knjigi. Poslušali smo ure dolge govore, kako rešiti človeštvo, a božjega imena nismo čuli. Brali smo debele knjige, a zaman smo iskali v njih trohico kake verske ideje. V Versaillesu se za Boga pri pogajanjih niso menili, Zveza narodov njegovega namestnika ni sprejela. Sprejeli pa so kneza teme pod plaščem Sovjetije...

Tako je bilo pred leti. Božji mlini pa meljejo počasi, a gotovo. Evropa je vzdrhtela v novem vojnem požaru. In zgodilo se je, da so državniki spet odkrili Boga, Njega, ki o njem pred leti ni bilo »moderno« govoriti. Eni kot drugi sedaj upajo na njegovo pomoč.

In vendar često tudi iz teh besed o veri, o previdnosti, o posmrtnosti, ki so tako pristno krščanske, izhaja duh, ki je krščanskemu projmovanju popolnoma nasproten in tuj. Nekateri državniki rabijo te besede v pomenu, ki je za vsakega kristjana nesprejemljiv in žaljiv.

Gotovo je tako govorjenje ne samo zmotno, ampak tudi grešno. Pij XI., ki je bil kot papež edini poklican, avtoritativno obsojati zlorabe, je v okrožnici proti razizmu takole svaril:

»Ni veren, kdor božje ime v govorih omenja, ampak le tisti, ki s to vzvišeno besedo združuje resnični in vzvišeni pojem o Bogu... Kdor po pragermanskem in predkrščanskem pojmovanju postavlja neko temno neosebno Usodo na mesto osebnega Boga, tajni božjo modrost in previdnost. Zato pazite, častiti bratje, da se ne bi v govorih in tisku zlorabljal

sveto božje ime kot prazen zunanji izraz in bolj ali manj hotena podoba človeškega iskanja in hrepenenja. Zato delujte med svojimi verniki tako, da bodo tako zmoto odločno odklanjali.«

Tako so sledeče besede v popolni opreki z nauki te papeževe okrožnice:

»Če bi bili mi proti veri in proti krščanstvu, ali bi Vsemogočni blagoslavljal naše gibanje? Kar smo storili, ne more biti krivično. Tisti, ki so to izvedli, ne morejo biti sovražniki božji, saj bi sicer previdnost tega dela tako ne podpirala in ne bi imeli tako silnega uspeha.«

Enačiti uspehe s previdnostjo, je največja zmeta teh državnikov. Če bi uspehi res pričali, da je božja previdnost na strani tistih, ki z nasiljem pridejo do cilja, bi bila potem božja previdnost tudi s Stalinom in GPU, z morilci žena in otrok na Finskem, z rablji in biriči koncentracijskih taborišč.

V tak nesmisel vodi pretvarjanje krščanskih resnic. Delovanje Previdnosti je skrito našim očem. »Moja pota niso vaša pota in moje misli niso vaše misli«, govori Gospod. Zlasti skrivnost, zakaj Bog dopušča zlo, je za nas nedoumljiva in bo taka ostala. Zato je Pij XI. napisal:

»Zlasti skrbno pa morate paziti, da temeljnimi verskim pojmom ne bodo vzeli njih pravega pomena in jim dali novega, posvetnega... Zato je velika zmeta, te besede rabiti kot »navdihe« krvi in rase ter kot odsev zgodovine kakega naroda. Tako popačena beseda ne zasluži, da pride v besedni zaklad vernega kristjana.«

FROSSARD O BOLJŠEVIŠKEM TIRANSTVU

Frossard, ki igra važno vlogo v francoskem marksističnem strokovnem pokretu, je napisal v svojem listu »La Justice« sledeče:

»Pred 21 leti, ko se je končala svetovna vojna, sem mislil, da pomeni boljševiška revolucija novo dobo in da bo s svojimi gesli in navdušenjem osvobodila človeštvo. Lahko se opravičujem s tem, da sem takrat imel šele 25 let.

Počasi sem pa uvidel, da boljševizem s svojim razvrednotenjem vseh moralnih vrednot zasuznjuje narode, katere je pričeval, da jih bo osvobodil.

Tiranija boljševizma je najhujša od vseh, ker je pripravljena za svoje nečloveške ideje in cilje preliti potoke krvi in jih je dejansko že tudi prelila. Ruska revolucija je v četrto stoletje stala človeštvo več krvi kakor najbolj krvava vojna.«

»Zavod za rimske študije« v Rimu je v svojem letnem poročilu poročal o uspešnem delu za času primerno pospeševanje latinščine.

»Osservatore Romano« je porabil to priliko, da je podčrtal pomen latinščine za krščanski zapad ter s poudarkom priporočil delo omenjenega zavoda.

Vatikansko glasilo navaja dva glavna vzroka, ki sta privedla do propadanja latinščine v novejši dobi:

razbitje zapada v med seboj se boreče narode in

globoko ukoreninjeni predsodek proti srednjemu veku.

»Danes se poraja nova duševnost; mi na stari in srednji vek ne gledamo nazaj z omalovaževanjem, marveč tako, kakor gleda zrel mož na leta svoje mladosti. Minil je tisti čas, ko so mislili samo na antični Rim, če so govorili o rimski kulturi. V vsej zgodovini je latinska kultura ostala združena s krščanskim zapadom. Zato s posebnim veseljem pozdravljamo imenovani zavod, ki si je stavil nalogo, da pospešuje študij latinščine v tem širšem smislu. Utopijo o latinščini, ki naj bi jo govorili vsi izobraženci, so zavrgli. Delo se je omejilo na to, kar je možno in dosegljivo.«

Cilju, uporabljati latinščino za posamezna osnovna znanstvena dela, odgovarja tudi delovni program. Ena prvih nalog tega zavoda je izdaja obsežnega slovarja; strokovnjaki na različnih znanstvenih področjih delajo na to, da bi sestavili za več jezikov slovar, ki naj bi odgovarjal tudi najvišjem znanstvenim potrebam.

Deški evharistični kongres v Mehiki

Sicer so v Mehiki še mnoge cerkve zaprte in protiverski zakoni so še vedno v veljavi, vendar pa je mehiška vlada prenehala s preganjanjem katoličanov in se je že mnogo škofov vrnilo na svoja mesta.

V mestu Santiago de Cuautha je bil nedavno evharistični kongres za otroke. Na kongresu so otroci nastopali tudi kot govorniki. Tako je neki 13-letni deček govoril o temi: »Evharistija in otroci«, a drugi, še mlajši, o pripravi otrok za apostolat.

Finski zgled vzdržnosti

Čim dalje se vrše srditi boji na Finskem, tem bolj raste za ta narod občudovanje vsega sveta.

PROTIALKOHOLNI BOJ

Malo pa je še znano, da je finski narod eden najbolj treznih narodov v Evropi.

Protialkoholni borci so na Finskem bojevali zadnjih šestdeset let izredno močan boj proti pijančevanju. Končal se je ta boj l. 1919. s prepovedjo točenja alkoholnih pijač. Ko je 2. avgusta lanskega leta ministrski predsednik Cajander imel začetni govor na XXII. mednarodnem protialkoholnem kongresu v Helsinkih, je mogel reči:

»Zaradi zakona o prohibiciji se je močna večina našega ljudstva odvadila pitju opojnih pijač. Vedno bolj učinkovita propaganda za treznost in državni zakoni so imele ta uspeh, da je Finska tista dežela v Evropi, kjer se v pijanosti izvrši najmanj pobojev.«

PRESEDNIK REPUBLIKE ABSTINENT

Predsednik finske republike Kallio je z vso močjo podpiral boj proti alkoholizmu. Sam je popoln abstinent. Ob priliki protialkoholnega kongresa se je izjavil: »Od svoje mladosti sem abstinent in hotel bi, da bi čim več mojih rojakov moglo isto o sebi reči.«

BOJ ZA TREZNOST ZLASTI V MLADINI

Na protialkoholni razstavi v Helsinkih so udeleženci mednarodnega kongresa mogli brati na zidovih letake s sledečimi besedami predsednika: »Trebalo je delati za treznost in to delo se mora vršiti zlasti med mladino, zakaj trezna mladina je čast in steber domovine.«

Na drugih letakih si mogel brati izjavo znanega športnika Pekka Niemi: »Res je, da alkohol v začetku človeka nekako poživi; toda kmalu pride trenutek, ko človeku upadejo moči, tako da

športnik, ki pije, popolnoma utrujen odpove.«

Sedanja vojska dela protialkoholnih finskih borcev ni ustavila. Čeprav so ruske bombe razdeležale hišo v Helsinkih, kjer je društvo imelo svoje prostore, vendar njihovi časopisi še izhajajo.

VEČINA VOJAKOV JE ABSTINENTNA

Uspeh protialkoholne vzgoje in protialkoholnih zakonov je ta, da velika večina finskih vojakov ne pije nobenih alkoholnih pijač. Finski vojak ne pije alkohola v nobeni obliki. Žganja, vina in piva jim v vojski ne delijo. Ob prostem času vojakji smejo obiskovati gostilne. Toda na Finskem smejo gostilne prodajati alkoholne pijače samo v mestih in pa v izletniških krajih. Ker čete pogosto taborijo na deželi, finski vojak nima možnosti, da bi si oskrbel katero koli alkoholno pijačo. Fince pije predvsem mleko in kavo.

KAJ BEREŠ?

LJUDJE NE ZNAJO VEČ BRATI

Belgijski zdravnik dr. D. Gorce je v neki knjižici tako pravilno obsodil sodobne ljudi: »Naj poroče kdo, kar koli hoče, priznati mora, da sedanji rod ne zna več brati. Preleteti, prelistati knjigo ali časopis, to še ne zasluži imena branje. Ta mrzlična naglica, ki jo je povzročila strašna poplava popisanega papirja, ovira še bistrere glave, da se ne morejo posvetiti z vso zbranostjo resnemu branju.«

POPLAVA KNJIG IN KNJIŽIC

Kako naj bi pa bilo drugače? L. 1920. je izšlo samo v Franciji 6315 novih knjig. L. 1921. že 7626 in potem vsako leto več. Vsak dan čez dvajset novih knjig. Nemci pravijo, da je v zadnjih letih izšlo v nemškem jeziku samo znanstvenih knjig nad 30.000! Francoska »Revue des lectures«, ki izhaja na mesec dvakrat, je samo v decemberski številki l. 1922. ocenjevala kar 105 novih romanov.

Ali veš, kaj to pomeni? Sto pet novih del, v eni sami panogi slovestva, v eni sami številki štirnajst dnevnika!

In koliko je druge proze in poezije, znanosti, umetnosti in gospodarstva, ki vsak mesec zagleda beli dan! Če bi človek mogel verjeti reklamam, ki napoveduje knjižne novosti, bi se moral vsak drugi dan svet na glavo postaviti, taka »epohalna, nezaslišana, še nikoli zapisana in doživeta« odkritja nam oznanja.

KNJIGA KNJIG

Ali se kdaj spomnimo ob pogledu na to veliko poplavo knjig, časopisov, revij, brošur in knjižur, da imamo ljudje knjigo, ki je tako svojevrstna po vsebini in tako odlična po pisatelju, da se ne da primerjati z nobeno drugo? To je sveto pismo in zlasti evangeliji. Naj napišejo pisatelji še toliko tisoč knjig in jih tiskarne natisnejo, sveto pismo se bo vedno dvigalo nad vso človeško učenost tako visoko, kakor je nebo nad zemljo. Res naletiš včasih na kak

zanimiv roman, poučno zgodovino ali bistro filozofsko razpravo. Ali to je pisal človek za človeka. Sveto pismo pa je »pismo vsemo-gočnega Boga nam ljudem.«

*

Vsa »Izbrana dela« največjih pesnikov in pisateljev obledijo, če jih primerjaš z »Izbranimi deli«, ki jih je navdihnila modrost božja. Velik užitek je, brati globoke misli največjih in nabistrejših mož. Ali Jezusove besede v evangeliju so neskončno globlje, so resnica sama. Če hočeš tudi v branju imeti nek red, moraš vsakakor bolj kot vsa človeška pisma ceniti in brati sveto pismo, pismo svojega Boga.

Z letalom na tečaj

Nedavno je bil prirejen v Medelinu (v Kolumbiji) tečaj Katoliške akcije za dekleta. Navzočih je bilo 450 delegatkin iz raznih škofij in 900 drugih udeleženk.

Ker je pot po železnici dolga in prenaporna, je okrog sto deklet iz mesta Bogota, namesto da bi se dva dni vozile z vlakom, priletelo na tečaj z aeroplanom v približno eni uri.

VZTRAJNOST MISIJSKEGA BRATA CIMERJA D. J.

17. zvezek Indijske knjižnice prinaša zanimiv življenjepis preprostega misijonskega brata, ki se je z neverjetno energijo lotil dela pri divjih Katkarjih.

V DŽUNGLO PO NOMADE!

Ti nomadski otroci pragozda, spretni tatovi, roparji in vlomilci, so se mu zasmilili in za vsako ceno jih je sklenil pripeljati v Kristusovo vero in jim dati krščansko kulturo.

PRVI USPEHI IN NEUSPEHI

Naučil se je njihovega jezika z veliko spretnostjo in s potrpežljivostjo si je pridobil njih zaupanje in jih pridobil za stalno naselitev. Toda nestalni prebivalci džungle so mu kaj kmalu pobegnili nazaj v pragozd. Potrpežljivo je šel ponje in jih zopet pripeljal nazaj.

Silno se je moral paziti, da jih ne bi z nepredvidno ali žaljivo besedo odbil. Posrečilo se mu je zgraditi prvo kapelo in upal je, da bo nomadske Katkare kmalu pripravil do stalnosti.

PREDSTOJNISTVO OBUPA

Ker pa ni bilo vidnih uspehov, je predstojništvo sklenilo, misijonsko delo pri tem muhastem narodu opustiti.

Brat Cimer je videl, kako se podirajo vsi njegovi načrti, toda ni zavajal, ampak se je vdano podredil volji predstojništva. Samo mnogo molil je za ubogi narod.

ZELJA VLADE

Bog je njegovo molitev uslišal. Angleška oblast se je ravno tedaj bavila z vprašanjem, kako pripraviti divje narode do resnega dela in stalnega življenja. Cimer je to hitro izrazil in dobil od oblasti dovoljenje, da pomaga pri tem delu. Kmalu je zgradil veliko zidano kapelo. Da bi nomade privadil rednega dela, je sklenil učiti jih pletenja preprog, ker je mislil, da jim bo to delo še naprej prijalo. In tako je v pletilnici zaposlil nestalne prebivalce.

NEUSPEH

S KRSTNO SVEČANOSTJO

Po šestih letih napornega dela je pripravil prvi sveti krst. Na določeni dan pa mu je večina kandidatov pobegnila, ker so jim hinduisti zagrozili, da jih umore, ako se dajo krstiti. Od 70 kandidatov mu jih je ostalo samo pet. Toda ta neuspeh ga ni strl. Tolažil in bodril je svojih pet krščencev, ki so jih hinduisti sovražili in preganjali kot najhujše zločince. Z neverjetno potrpežljivostjo, vztrajnostjo in z zaupanjem v Boga je premagal vse ovire, ki so mu jih stavili hinduistični naseljenci.

KOLERA

Ko se je zanesla v naselbino kolera, so mu Katkari zopet pobegnili v pragozd. Ko je minila nevarnost okuženja, je šel brat Cimer ponje in posrečilo se mu je, da jih je zopet spravil nazaj.

Z GRDA NE GRE!

Za nekaj časa so postajo izročili drugemu jezuitu. Ta je hotel s silo odpraviti razne razvade preprostih Katkarov, ne z milobo kakor brat Cimer. Nastala je vstaja, in ko se je brat vrnil, je bila v naselbini samo še ena družina, vsi drugi so zopet pobegnili v džunglo. Šel je zopet za njimi in jih zopet pripeljal nazaj. Po štirinajstih dneh so mu pa spet ušli. Tudi sedaj je šel zopet ponje, a odslej mu niso pobegnili več.

KONČNO: USPEH!

Po njegovi zaslugi je bil narod sedemdeset tisoč duš sprejet v veliko Kristusovo družino. Brat Cimer je živel z njimi do zadnjega diha, delil z njimi bedo in pomanjkanje in pustil vse duševne in telesne sile pri delu za širjenje Kristusovega kraljestva na zemlji.

VZGLLED NEODJENLJIVE VZTRAJNOSTI

Brat Cimer nam bodi vzgled apostola, ki pri svojem delu ne pozna nobenih ovir in nikdar ne odneha od svojega cilja, vzgled moža, ki pozablja sam nase, žrtvuje vse, samo da pripelje čim več novih članov v kraljestvo Kristusa Kralja.

Dobro knjižico, vredno čitanja, ki vzbuja občudujoče premišljevanje, toplo priporočamo.

„Ukrajina jaka“

Pravkar je izšla v brošuri povest o trpljenju ukrajinskega ljudstva pod boljševiki takoj po revoluciji.

Opisuje trpljenje ukrajinskega duhovnika Nikandra, ki ga imajo župljani tako radi, da ga ne pustijo boljševiškim tolpom. Sami zberajo odkupnino zanj in skrbje zanj kot za očeta. Ko pride odlok, da morajo vse cerkve oddati zlato in srebrno posodje oblastem, župnik Nikander posode svoje cerkve zakoplje, da bi jih rdeči roparji ne oskrunili. Toda ti se ne pomišljajo in poskusijo na njem vsa sredstva, da bi izsilili iz njega razkritje skrivališča. Župnik pa ostane trden in zvest cerkvi in ljudstvu, čeprav mora to značajnost plačati s smrtjo.

Trpljenje ukrajinskega naroda pa predrami preprostega, a odločnega fanta Stefana Komarja, da organizira tovariše za odločen odpor proti boljševikom. Uredil je skrivališče v gozdu in dan na dan napadal rdeče čete in jim prizadejal toliko izgub, da so morali poslati proti njemu iz Moskve generala s štabom. Ko je uvidel, da je nadaljnje upiranje brezupno, je podminiral hrast in sebe ter čete, ki so ga obkolile, pognal v zrak.

Povest je pisana napeto od začetka do konca, toda ni izmišljena. Napisal jo je ukrajinski duhovnik Aleksij Pelipenko, ki je vse te strahote sam doživel. Osebe in dogodki so resnični, le imena so spremenjena. Pisatelj je pisal z veliko ljubeznijo do rodne ukrajinske grude, tako strašno bičane in teptane. Povest je aktualna posebno zdaj, ko je še poljski del Ukrajine »priključen« in »osvojen« od Stalinovih tolp.

Zunanja oprema brošure je lična. Na platnicah je naslikano valujoče pšenično polje, preko katerega se vije trnje, nad njim pa visi srp in kladivo s sovjetsko zvezdo. Povest ima 80 strani približno takega formata kot šolsko Izvestje in bi v primeri z Izvestjem morala stati kakih 22 din. Stane pa le 2 din — tiskala se je namreč v izredno veliki nakladi — in jo boste za to ceno mogli dobiti v šoli.

Japonski učenjak o Cerkvi

Znamenit japonski učenjak, profesor na cesarski univerzi v Tokiu, je šel na znanstveno potovanje po Evropi. Ko se je pred nedavnim s potovanja vrnil, je imel javno predavanje, kjer je med drugim rekel to-le:

»Katoliška Cerkev je najmočnejša, najpopolnejša in najbolj vzvišena ustanova, kar nam jih je znanih v zgodovini človeštva. Najgloblje krščanstvo je tisto, ki ima središče v Rimu.«

Odg. urednik: Ciril Kovač (Ljubljana). Izdaja konzorcij (J. Prešeren, Ljubljana). Tiska Misijonska tiskarna, Groblje - Domžale (A. Trontelj).